

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN LỆ HẰNG

**QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI,
BẢO HIỂM Y TẾ BẮT BUỘC ĐỐI VỚI
CÁC DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ BÌNH,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN LỆ HẰNG

**QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI,
BẢO HIỂM Y TẾ BẮT BUỘC ĐỐI VỚI
CÁC DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ BÌNH,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. TẠ THỊ THANH HUYỀN

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, Luận văn: "*Quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với các doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên*" là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các nội dung nghiên cứu và kết quả trình bày trong luận văn là trung thực, rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2017

Tác giả luận văn

Trần Lệ Hằng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi đã nhận được sự hướng dẫn rất tận tình của TS. Tạ Thị Thanh Huyền cùng với những ý kiến đóng góp quý báu để tôi hoàn thành luận văn của mình.

Ngoài ra, tôi cũng gửi lời cảm ơn đến Ban Giám Hiệu, các thầy, cô trong Trường, khoa Quản lý – Luật kinh tế, phòng Đào tạo – bộ phận sau đại học đã giúp đỡ tôi rất nhiều trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn tới lãnh đạo, anh chị em tại Bảo hiểm xã hội huyện Phú Bình, Ủy ban nhân dân huyện Phú Bình đã tận tình giúp đỡ trong quá trình hoàn thành luận văn của mình.

Xin cảm ơn sự động viên, hỗ trợ của gia đình, đồng nghiệp và bạn bè đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn./.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2017

Tác giả luận văn

Trần Lệ Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ VÀ SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận văn	2
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài	3
5. Kết cấu của đề tài	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU_BHXH, BHYT BẮT BUỘC ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh	4
1.1.1. Bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế bắt buộc.....	4
1.1.2. Doanh nghiệp ngoài quốc doanh.....	14
1.1.3. Quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh	19
1.1.4. Nội dung quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh	20
1.1.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến công tác thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh.....	25
1.2. Cơ sở thực tiễn và bài học kinh nghiệm về quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh	30
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với DNNQD của một số địa phương trong nước	30
1.2.2. Một số bài học kinh nghiệm về quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với DNNQD cho Bảo hiểm huyện Phú Bình	35

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Phương pháp tiếp cận.....	37
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin.....	38
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin.....	39
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	40
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	42
2.3.1. Chỉ tiêu số thu BHXH, BHYT	42
2.3.2. Chỉ tiêu số lượng lao động	42
2.3.3. Chỉ tiêu tính lãi chậm đóng	43
2.3.4. Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh	44
Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU BHXH, BHYT BẮT BUỘC ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ BÌNH - TỈNH THÁI NGUYÊN	46
3.1. Tình hình phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn huyện Phú Bình	46
3.1.1. Khái quát đặc điểm tự nhiên và kinh tế- xã hội của huyện Phú Bình.....	46
3.1.2. Khái quát về BHXH huyện Phú Bình	49
3.2. Thực trạng quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	52
3.2.1. Quản lý lập kế hoạch thu BHXH, BHYT	52
3.2.2. Quản lý quá trình tổ chức thu BHXH, BHYT	55
3.2.3. Tiến hành thanh tra, kiểm tra BHXH, BHYT	64
3.3. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình	70
3.3.1. Chính sách nhà nước	70
3.3.2. Nhận thức của người lao động về BHXH, BHYT	72
3.3.3. Nhận thức của người sử dụng lao động về BHXH, BHYT	73
3.3.4. Quy mô doanh nghiệp	75

3.3.5. Kiểm tra, đôn đốc của ngành BHXH và các cơ quan chức năng.....	76
3.4. Đánh giá thực trạng công tác quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc của doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình từ năm 2014 đến năm 2016.....	78
3.4.1. Kết quả đạt được	78
3.4.2. Một số hạn chế	79
3.4.3. Nguyên nhân	79
Chương 4: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU BHXH, BHYT BẮT BUỘC ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ BÌNH TỈNH THÁI NGUYÊN	82
4.1. Định hướng và mục tiêu tăng cường quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên....	82
4.1.1. Định hướng quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình.....	82
4.1.2. Mục tiêu quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình	82
4.2. Giải pháp tăng cường quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình.....	83
4.2.1. Tăng cường quản lý đối tượng tham gia BHXH, BHYT	83
4.2.2. Quản lý thu BHXH, BHYT.....	84
4.2.3. Hoàn thiện quy trình tổ chức thu BHXH, BHYT	85
4.2.4. Giải pháp nhằm giảm tình trạng nợ đọng BHXH, BHYT bắt buộc kéo dài tại một số doanh nghiệp	91
4.3. Kiến nghị.....	92
KẾT LUẬN	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO	96
PHỤ LỤC	98

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BHXH	: Bảo hiểm xã hội
BHYT	: Bảo hiểm y tế
DN	: Doanh nghiệp
DNNQD	: Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
LĐ	: Lao động
NLĐ	: Người lao động
TT	: Thông tư
QĐ	: Quyết định

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Bảng mã hóa.....	41
Bảng 3.1:	Số doanh nghiệp, số lao động và đóng góp NSNN của các DNNQD.....	48
Bảng 3.2:	Chỉ tiêu thu BHXH, BHYT bắt buộc của các DNNQD.....	52
Bảng 3.3:	Số lượng lao động, quỹ lương phải trả người lao động của các DNNQD.....	54
Bảng 3.4:	Trình độ lao động tại các doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phú Bình	55
Bảng 3.5:	Thống kê mô tả điểm đánh giá của lãnh đạo DNNQD về vai trò của việc tham gia BHXH, BHYT bắt buộc cho người lao động.....	56
Bảng 3.6:	Quy định tỷ lệ trích các khoản bảo hiểm.....	58
Bảng 3.7:	Tình hình nợ BHXH, BHYT bắt buộc tại các DNNQD	59
Bảng 3.8:	Phân loại nợ BHXH, BHYT.....	60
Bảng 3.9:	Biện pháp thu nợ BHXH, BHYT	60
Bảng 3.10:	Tiền lãi BHXH, BHYT	61
Bảng 3.11:	Truy thu BHXH, BHYT bắt buộc	62
Bảng 3.12:	Đánh giá của cán bộ BHXH huyện Phú Bình về quản lý thu BHXH, BHYT bắt buộc.....	63
Bảng 3.13:	Kết quả thanh tra, kiểm tra của BHXH huyện Phú Bình tại các DN NQD.....	65
Bảng 3.14:	Số lần thanh tra, kiểm tra	66
Bảng 3.15:	Doanh nghiệp NQD vi phạm đóng BHXH, BHYT bắt buộc.....	66
Bảng 3.16:	Đánh giá của cán bộ BHXH huyện Phú Bình về thanh tra, kiểm tra BHXH, BHYT bắt buộc cho người lao động tại các DNNQD.....	68
Bảng 3.17:	Kiểm định thang đo của nhóm nhân tố “ <i>Chính sách nhà nước</i> ”	70
Bảng 3.18:	Đánh giá về chính sách của nhà nước	71
Bảng 3.19:	Kiểm định thang đo của nhóm nhân tố “ <i>Nhận thức của người lao động về BHXH, BHYT</i> ”	72
Bảng 3.20:	Đánh giá về nhận thức người lao động về BHXH, BHYT	73

Bảng 3.21:	Kiểm định thang đo nhóm nhân tố “ <i>Nhận thức của người sử dụng lao động về BHXH, BHYT</i> ”	74
Bảng 3.22:	Đánh giá của người sử dụng lao động về BHXH, BHYT	74
Bảng 3.23:	Kiểm định thang đo nhóm nhân tố “ <i>Quy mô doanh nghiệp ngoài quốc doanh</i> ”	75
Bảng 3.24:	Đánh giá về quy mô doanh nghiệp	76
Bảng 3.25:	Kiểm định thang đo nhóm nhân tố “ <i>Việc kiểm tra, đôn đốc của ngành BHXH và các cơ quan chức năng</i> ”	77
Bảng 3. 26:	Đánh giá về kiểm tra, đôn đốc của ngành BHXH và các cơ quan chức năng	77